

Zaaknummer : 01049217
Ons Kenmerk : ODH528357
Datum : 16 februari 2023

Beschikking

Waterwet

Onderwerp

Bij besluit van 13 september 2011, kenmerk PZH-2011-304329360, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet aan Rotterdam World Gateway B.V. een vergunning verleend voor het onttrekken en retourneren van grondwater ten behoeve van een open bodemenergiesysteem voor de klimaatbeheersing van het terminalgebouw van Rotterdam World Gateway B.V. aan de Amoerweg 50 Maasvlakte te Rotterdam.

Bij besluit van 30 december 2013, kenmerk ODH-2013-00011223, hebben wij namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet de verleende vergunning (PZH-2011-304329360) gewijzigd. De wijziging had betrekking op het plaatsen van een meer effectief filter bij de koude bron en op een verplaatsing van de bronnen ten opzichte van de vergunde situatie.

Bij besluit van 23 februari 2015, kenmerk ODH-2015-00016474, hebben wij namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet de verleende vergunning (PZH-2011-304329360, gewijzigd op 30 december 2013, kenmerk ODH-2013-00011223) gewijzigd. De wijziging had betrekking op de optredende maximale wijziging van de stijghoogte in het watervoerende pakket waar de filters waren opgesteld.

Op 11 november 2022 hebben wij een aanvraag om wijziging van de vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De aanvraag voor een wijziging heeft betrekking op gewijzigde bronlocaties, filterdiepten, filterlengte, seizoendebiten, jaarlijkse debiet, het vergunnen van het reeds ontstane koudeoverschot van 122% en het toestaan van een toekomstig koudeoverschot van 160%. De aangevraagde wijziging betreft dezelfde locatie en is gelegen op de Amoerweg 50 Maasvlakte te Rotterdam.

Besluit

Wij besluiten:

- I. De watervergunning van 13 september 2011, kenmerk PZH-2011-304329360 (gewijzigd op 30 december 2013 kenmerk ODH-2013-00011223, nogmaals gewijzigd op 23 februari 2015, kenmerk ODH-2015-00016474), te wijzigen;
- II. de tekst uit het dictum van de waterwetvergunning van 13 september 2011, kenmerk PZH-2011-304329360, “vergunning te verlenen voor het permanent onttrekken en retourneren van maximaal 307.600 m³ grondwater per jaar” te vervangen door “vergunning te verlenen voor het permanent onttrekken en retourneren van maximaal 193.280 m³ grondwater per jaar”;
- III. vergunning te verlenen voor het onttrekken en in de bodem terugbrengen van maximaal:
 - 35 m³ grondwater per uur;
 - 840 m³ grondwater per etmaal;
 - 26.040 m³ grondwater per maand;
 - 78.120 m³ grondwater per kwartaal;
 - 93.000 m³ grondwater per jaar in het zomerseizoen (warme perioden);
 - 58.000 m³ grondwater per jaar in het winterseizoen (koude perioden);

- IV. aanvullend op het bepaalde onder III vergunning te verlenen voor het extra onttrekken van maximaal 5.000 m³ grondwater in het jaar na de plaatsing van bronnen, ten behoeve van de ontwikkeling van de bronnen en 280 m³ grondwater per jaar ten behoeve van het spuien van bronnen;
- V. de vergunning te verlenen voor het onttrekken en in de bodem terugbrengen van grondwater met onttrekkingsputten met een maximale afstand van 10 meter van de volgende beoogde situering van de putten:
 - Warme bron: RD-coördinaten X = 59154 Y = 442447
 - Koude bron: RD-coördinaten X = 59147 Y = 442259
- VI. de voorschriften en bijlagen 1 en 2 uit de Grondwaterwetvergunning van 19 september 2011, kenmerk ZH-2011-304329360 (gewijzigd op 30 december 2013 kenmerk ODH-2013-00011223 en laatstelijk gewijzigd op 23 februari 2015, kenmerk ODH-2015-00016474), te laten vervallen en vervangen door de voorschriften 1 t/m 33, uitwerkingen 1, 2, 3 en 4, en dictum III, IV en V, zoals opgenomen in deze beschikking;
- VII. de aanvraag van 11 november 2022, inclusief bijlagen, onderdeel te laten zijn van deze vergunning;

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Werkzaamheden ten behoeve van het bodemenergiesysteem

- 1 Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van het bodemenergiesysteem vindt plaats overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een persoon of instelling, die daartoe beschikt over een erkenning¹ op grond van dat besluit.
- 2 De inrichting dient te bestaan uit maximaal één warme en één koude bron met een maximale pompcapaciteit van 35 m³ per uur.

Aanleg van het bodemenergiesysteem

- 3 De start van boorwerkzaamheden voor de aanleg of (gedeeltelijke) vervanging van het ondergrondse deel van het bodemenergiesysteem wordt tenminste twee weken daaraan vooraf gemeld aan het bevoegd gezag.
- 4 Een afschrift van boorbeschrijvingen conform de eisen in protocol SIKB-2101 wordt voorafgaand aan de ingebruikname van de bron(nen) toegezonden aan het bevoegd gezag.
- 5 Per bron worden in het boorgat, of in een waarnemingsput nabij de bron, peilbuizen geplaatst die geschikt zijn voor de meting van de grondwaterstanden, stijghoogtes, grondwatertemperaturen en voor de bemonstering van het grondwater ter hoogte van:
 - het filtertraject van de bronnen;
 - de freatische grondwaterstand;
 - in het onderste deel van het watervoerende pakket dat gelegen is direct boven het watervoerend pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken en waarin dit wordt geretourneerd.
- 6 Ter vaststelling van de chemische samenstelling van het grondwater in de referentiesituatie wordt het grondwater in het gepompte pakket voorafgaand aan de eerste retournering door daartoe erkende personen of instellingen bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen zoals in Uitwerking 4 is aangegeven. Daarbij wordt het grondwater op twee plaatsen bemonsterd: ter hoogte van het warme bronfilter en ter hoogte het koude bronfilter. Het analyserapport wordt tenminste twee weken voorafgaand aan de ingebruikname van het bodemenergiesysteem aan het bevoegd gezag toegezonden.

¹ Op grond van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit gelden ten tijde van de besluitvorming de volgende erkenningsvereisten:

- de bronnen dienen te worden aangelegd door een daarvoor op grond van BRL SIKB 2100 erkend bedrijf conform de voorschriften in Protocol 2101. Deze erkenningsplicht geldt eveneens voor buitengebruikstelling van de bronnen;
- het systeem moet zijn ontworpen en worden gerealiseerd door daartoe op grond van BRL SIKB 11000 en BRL KvINL 6000 Deel 21 erkende persoon of instelling;
- de voor de aanvraag en monitoring benodigde analyses moeten worden uitgevoerd door een daartoe op grond van AS 3000 erkend laboratorium;
- indien boorstaten van de bronboringen en monitoringgegevens digitaal worden aangeleverd: digitale aanlevering volgens SIKB protocol 0101.

- 7 Het gebruik van het bodemenergiesysteem leidt niet tot grotere of andere negatieve effecten op bij het grondwater betrokken belangen dan welke zijn beschreven in de onder punt VII van deze beschikking genoemde effectenstudie (Effectenstudie t.b.v. wijziging open bodemenergiesysteem Rotterdam World Gateway, IF Technology, kenmerk 70174/TvH/20221109, d.d. 9 november 2022). De vergunninghouder toont dit aan door voor de ingebruikname van de inrichting, en telkens wanneer de inrichting wezenlijk wordt gewijzigd, de hydrologische effecten zoals beschreven in de onder punt VII van deze beschikking genoemde effectenstudie te verifiëren door middel van een hydrologische veldproef. De rapportage van de proef beschrijft de opzet en resultaten van de proef, alsmede een evaluatie van in hoeverre de effecten zoals waargenomen of berekend op grond van de proef binnen de marges blijven van de effecten zoals in de effectenstudie zijn berekend. De rapportage van de proef wordt uiterlijk twee weken voorafgaand aan de ingebruikname of wijziging van de inrichting aan het bevoegd gezag gezonden.

Gebruik en beheer van het bodemenergiesysteem

- 8 De ingebruikname van het bodemenergiesysteem wordt tenminste twee weken voorafgaand aan het bevoegd gezag gemeld.
- 9 Het grondwater wordt uitsluitend onttrokken aan en teruggebracht in het derde watervoerende pakket, op een diepte van 113 m-mv tot een diepte van ten hoogste 190 m-mv.
- 10 Het onttrokken grondwater wordt teruggebracht in het watervoerend pakket waaraan het is onttrokken, met uitzondering van maximaal 5.000 m³ voor het ontwikkelen van bronnen en jaarlijks maximaal 280 m³ voor het onderhoud van de bronnen.
- 11 In beginsel wordt het spuiwater voor het jaarlijkse onderhoud van de bronnen (na mechanische zuivering) in de bodem teruggebracht met gebruik van de onder V van dit besluit genoemde bronnen. Indien er toch een spui Mogelijkheid voor het anders dan in de bodem afvoeren van spuiwater aanwezig is, dient deze voorzien te zijn van een watermeter waarmee de gespuide hoeveelheden grondwater overeenkomstig voorschrift 23 worden bemeaten.
- 12 Indien er ten behoeve van het onderhoud van de bronnen een filterinstallatie wordt toegepast, wordt deze filterinstallatie alleen gebruikt voor het onderhavige bodemenergiesysteem.
- 13 Bij het toepassen van een filterinstallatie dient voorkomen te worden dat er verstoringen op kunnen treden in het bodemenergiesysteem of dat er verontreinigingen kunnen optreden van de bodem en/of het grondwater.
- 14 Indien mechanische putreiniging niet mogelijk is, mag chemische putreiniging plaatsvinden, indien het bevoegd gezag hier vooraf goedkeuring voor heeft verleend, conform de bij de goedkeuring door het bevoegd gezag gestelde voorschriften.
- 15 De temperatuur van het grondwater dat door het bodemenergiesysteem in de bodem wordt teruggebracht, bedraagt niet meer dan 25 °C.

- 16 Het bodemenergiesysteem bereikt uiterlijk 31 december 2022 het moment waarop de hoeveelheid koude, die, uitgedrukt in MWh, vanaf ingebruikname door het systeem aan de bodem is toegevoegd, ten minste 100 % en ten hoogste 122% bedraagt ten opzichte van de hoeveelheid warmte, die, uitgedrukt in MWh, vanaf ingebruikname door het systeem aan de bodem is toegevoegd.
- 17 Het bodemenergiesysteem bereikt uiterlijk vijf jaar² na 1 januari 2023 een moment waarop de hoeveelheid koude, die, uitgedrukt in MWh, vanaf 1 januari 2023 door het systeem aan de bodem is toegevoegd, ten minste 100 % en ten hoogste 160% bedraagt ten opzichte van de hoeveelheid warmte, die, uitgedrukt in MWh, vanaf die datum door het systeem aan de bodem is toegevoegd. Het systeem herhaalt dit telkens uiterlijk vijf jaar na het laatste moment waarop die situatie werd bereikt.
- 18 Indien de hoeveelheid warmte en de hoeveelheid koude die vanaf de datum van ingebruikneming door het systeem aan de bodem zijn toegevoegd zich zodanig ten opzichte van elkaar verhouden dat het niet aannemelijk is dat aan voorschrift 16 en voorschrift 17 kan worden voldaan, wordt op verzoek van het bevoegd gezag binnen drie maanden een plan van aanpak ingediend, waarin is vastgelegd op welke wijze en binnen welke termijn aan voorschrift 16 en voorschrift 17 zal worden voldaan. Nadat het bevoegd gezag daarmee heeft ingestemd, maakt het plan van aanpak deel uit van de vergunning.
- 19 Het bodemenergiesysteem levert het energierendement dat bij een doelmatig gebruik en goed onderhoud kan worden behaald. Vanaf het moment dat het bodemenergiesysteem twee jaar in gebruik is, bedraagt de productiviteit in ieder daarop volgend kalenderjaar tenminste 0,00465 MWh/m³. Indien de productiviteit over een kalenderjaar minder dan 80% van de vereiste productiviteit bedraagt, kan ons college eisen dat de vergunninghouder binnen drie maanden na die datum een plan van aanpak indient, waarin de vergunninghouder aangeeft welke maatregelen hij zal treffen om de warmte- en koude-voorziening zodanig bij te stellen dat aannemelijk is dat daarmee zal worden voldaan aan dit voorschrift.
- 20 Indien het bodemenergiesysteem een energierendement levert dat lager is dan in de vergunningaanvraag voor de installatie is opgegeven, kan het bevoegd gezag de verplichting opleggen om binnen een daarbij bepaalde termijn onderzoek te verrichten of te laten verrichten waaruit blijkt of wordt voldaan aan het eerste lid, onderscheidenlijk het tweede lid van artikel 6.11g van het Waterbesluit.
- 21 Bij ongebruikelijk drukverlies in het gebouwzijdige deel van de warmte- en koudevoorziening wordt de grondwateronttrekking stilgelegd en wordt dit voorval direct aan het bevoegd gezag gemeld. De grondwateronttrekking wordt pas weer gestart nadat gebleken is dat er geen lekkage van het gebouwzijdige deel van deze voorziening naar het bodemzijdige deel daarvan plaatsvindt.
- 22 De vergunninghouder registreert alle gegevens van de warmte- koude-voorziening met betrekking tot de vergunning, meldingen, aanleg, onderhoud en monitoring. Deze gegevens zijn te allen tijde op de locatie in te zien door het bevoegd gezag. Het betreft ten minste de volgende gegevens:
 - a. kopie van deze vergunning;
 - b. kopie van het effectrapport en de eventuele daarbij behorende aanvullingen;
 - c. overzicht locaties bronnen en installatie;
 - d. principeschema installatie;
 - e. kopie boorstaten bronnen;
 - f. rapportage van de verificatie van de hydrologische effecten;
 - g. specificaties bronpompen;
 - h. controlerapport van de installatie;
 - i. fabriekscertificaat van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters;

² Indien tijdens de eerste vier bedrijfsjaren niet aan deze eis wordt voldaan, is er geen sprake van een overtreding van dit voorschrift.

- j. verklaring van installatie conform het fabriekscertificaat van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters;
- k. recente kalibratierapporten van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters, waarbij minimaal de kalibratie-frequentie wordt gehanteerd zoals die is aangegeven in het fabriekscertificaat;
- l. jaaropgaven debiet / temperatuur / aan de bodem onttrokken en toegevoegde hoeveelheden energie / spui;
- m. gegevens brononderhoud;
- n. analyserapporten grondwaterkwaliteit.

Monitoring tijdens gebruik van het bodemenergiesysteem

- 23 Er wordt een registratie bijgehouden van de per maand onttrokken en in de bodem teruggebrachte hoeveelheden grondwater en het maximale uurdebiet per maand.
- 24 Er wordt een registratie bijgehouden van de maximale en gemiddelde temperatuur per maand van het in de bodem opgepompte grondwater en van de gemiddelde temperatuur per maand van het in de bodem teruggebrachte grondwater.
- 25 De registraties als genoemd in de voorschriften 23 tot en met 24 worden gebaseerd op momentane metingen tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 95 % en een frequentie van tenminste een maal per 15 minuten, van:
 - a. de hoeveelheden grondwater die worden onttrokken;
 - b. de hoeveelheden grondwater die in de bodem worden teruggebracht dan wel als spui worden afgevoerd;
 - c. de temperaturen van het onttrokken en in de bodem teruggebrachte grondwater.
- 26 De verzamelde gegevens als bedoeld in de voorschriften 23 tot en met 24 worden uiterlijk binnen drie maanden na afloop van ieder kalenderjaar aan het bevoegd gezag opgegeven met gebruikmaking van de meetstaat die door het bevoegd gezag beschikbaar is gesteld. De gegevens als bedoeld bij voorschrift 24 worden tevens gesommeerd vanaf de datum van ingebruikneming van het bodemenergiesysteem. De gegevens over de hoeveelheden warmte en koude die in iedere maand aan de bodem zijn toegevoegd, worden voor de periode van de voorgaande vijf kalenderjaren in een grafiek weergegeven, waarmee wordt onderbouwd of de inrichting voldoet aan voorschrift 1616. Tevens wordt het koude- of warmteoverschot vanaf de datum van ingebruikneming van het systeem berekend conform Uitwerking 2.
- 27 Ter vaststelling van de invloed van de inrichting op de chemische samenstelling van het grondwater wordt aan het einde van het warme of koude seizoen waarin de bronnen twee jaar in werking zijn geweest, het grondwater in het gepompte pakket bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen zoals in Uitwerking 4 is aangegeven. Daarbij wordt het grondwater bemonsterd bij een van de bronnen waarbij tijdens de referentiesituatie het grondwater is bemonsterd (voorschrift 6) en die in het afgelopen seizoen grondwater heeft geïnjecteerd³. Het analyserapport wordt als bijlage bijgevoegd bij de monitoringsrapportage over het kalenderjaar waarin de bemonstering heeft plaatsgevonden, met een beschouwing van de invloed van de inrichting op de chemische samenstelling van het grondwater.

³ Het analysepakket voor het kwaliteitsonderzoek van het grondwater bij open bodemenergiesystemen in zoet tot licht brak grondwater (chlorideconcentratie tot 1.000 mg Cl/l) is uitgebreider dan dat van open bodemenergiesystemen in brak tot zout grondwater (chlorideconcentratie 1.000 mg Cl/l of meer). Deze keuze hangt samen met de (potentiële) gebruiksvormen van het grondwater. Hoe ruimer de gebruiksmogelijkheden zijn, hoe belangrijker het is om inzicht te hebben in de grondwatersamenstelling ter plaatse van het open bodemenergiesysteem, en eventuele veranderingen daarin.

Zoet grondwater is geschikt voor vele functies, zoals drinkwaterwinning, veedrenking en gewasberegening. De gebruiksmogelijkheden van licht brak grondwater zijn beperkter, maar ook nog redelijk groot. Licht brak grondwater wordt (bij zeer droge omstandigheden incidenteel) gebruikt voor beregening van landbouwgewassen. Door de voortschrijdende ontwikkeling van ontziltingstechnieken komt bovendien het gebruik van licht brak grondwater voor de drinkwaterbereiding steeds meer binnen bereik.

- 28 Indien de gegevens als genoemd in de voorschriften 26 en 27 afwijkingen vertonen, kan het bevoegd gezag aanvullend onderzoek eisen naar de effecten daarvan op de bij het grondwater betrokken belangen.
- 29 Nadat de inrichting twee volledige kalenderjaren in gebruik is, en na iedere periode van vijf kalenderjaren die daar op volgen, overlegt de vergunninghouder een evaluatierapport waarin in ieder geval het volgende is opgenomen:
 - a. hoeveelheden warmte en koude die per maand aan de bodem zijn toegevoegd, inclusief een beschouwing van maatregelen die genomen zijn of worden om aan voorschrift 16 te voldoen;
 - b. Voorgedane calamiteiten of ongewone voorvallen;
 - c. De productiviteit en het energierendement van het bodemenergiesysteem gedurende de afgelopen periode, inclusief een beschouwing van maatregelen die genomen zijn of worden om aan voorschrift 19 en 20 te voldoen.

Beëindiging onttrekking en retournering

- 30 Beëindiging van de onttrekking en van het in de bodem terugbrengen van grondwater, en de datum van afdichting van de bronnen en waarnemingsfilters, worden tenminste vier weken vóór de beëindiging aan het bevoegd gezag gemeld.
- 31 Na beëindiging van de onttrekking worden binnen een maand de in voorschrift 23 tot en met 29 genoemde gegevens voor het kalenderjaar waarin de onttrekking is beëindigd aan het bevoegd gezag toegezonden.
- 32 Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het gebruik van het bodemenergiesysteem wordt het systeem, zonder daarbij het ondergrondse deel te verwijderen, zodanig opgevuld dat de werking van de oorspronkelijke waterscheidende lagen wordt hersteld.
- 33 Na buitengebruikstelling wordt binnen een maand na de afdichting een verslag van de afdichting aan het bevoegd gezag toegezonden.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Bij besluit van 13 september 2011, met kenmerk PZH-2011-304329360, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet aan Rotterdam World Gateway B.V. een vergunning verleend voor het onttrekken en retourneren van grondwater ten behoeve van een open bodemenergiesysteem voor de klimaatbeheersing van het (destijds) nieuw te bouwen terminalgebouw van Rotterdam World Gateway B.V. aan de Amoerweg 50 Maasvlakte te Rotterdam.

Bij besluit van 30 december 2013, kenmerk ODH-2013-00011223, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet de verleende vergunning (PZH-2011-304329360) gewijzigd. De wijziging had betrekking op het plaatsen van een meer effectief filter bij de koude bron en op een verplaatsing van de bronnen ten opzichte van de vergunde situatie.

Bij besluit van 23 februari 2015, kenmerk ODH-2015-00016474, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet de verleende vergunning (PZH-2011-304329360, gewijzigd op 30 december 2013, kenmerk ODH-2013-00011223) wederom gewijzigd. De wijziging had betrekking op de optredende maximale wijziging van de stijghoogte in het watervoerende pakket waar de filters waren opgesteld.

In 2019 is de warme bron opgebarsten als gevolg van een verstopping. De nog intacte koude bron is buiten gebruik gesteld en in 2022 is een nieuw doublet gerealiseerd. De locaties van de nieuwe bronnen wijken af van de bestaande vergunning en de filters zijn op grotere diepte geplaatst dan bij de oude bronnen. De gemiddelde jaarlijkse waterverplaatsing en de jaarlijkse hoeveelheid verplaatste energie wijzigen ten opzichte van de huidige vergunde situatie. Daarnaast is er een koudeoverschot opgebouwd in de bodem, en wordt meer koudeoverschot in de toekomst voorzien. Deze situatie wijkt af van wat vergund was.

Op 11 november 2022 hebben wij een aanvraag om wijziging van de vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet.

De aangevraagde wijzigingen betreffen het volgende:

- Verplaatsing bronlocaties naar de volgende coördinaten:
 - o Warme bron is $X = 59154$ $Y = 442447$, was $X = 59167$ $Y = 442462$
 - o Koude bron is $X = 59147$ $Y = 442259$, was $X = 59189$ $Y = 442226$
- Filterdiepte is tussen 113 en 190 m-mv voor de warme bron en tussen 145 en 168 m-mv voor de koude bron, was tussen 54 en 155 m-mv voor beide bronnen;
- Kortere filterlengtes (26,6 m in de warme bron en 23 m in de koude bron, t.o.v. 42 m voorheen in beide bronnen);
- De maximaal te verpompen waterhoeveelheid is 120.000 m³ in de winter en 73.000 m³ in de zomer, in plaats van 153.300 m³ in zowel winter als zomer;
- De gemiddeld te verpompen waterhoeveelheid is 93.000 m³ in de winter en 58.000 m³ in de zomer, in plaats van 57.748 m³ in de winter en 46.198 m³ in de zomer;
- Gemiddeld verplaatste energiehoeveelheid is 430 MWh in de winter en 270 MWh in de zomer, in plaats van 268 MWh in zowel winter als zomer;
- Het toestaan van het tot nu toe opgebouwde koudeoverschot van maximaal 122% vanaf het moment van ingebruikname van het systeem tot 31 december 2022;
- Het toestaan van een toekomstig koudeoverschot van maximaal 160% vanaf 1 januari 2023;
- Maximale spuihoeveelheid is 280 m³/jaar in plaats van 1.000 m³/jaar.

Bij de aanvraag van 11 november 2022 zijn, naast het ingevulde OLO-formulier met aanvraagnummer 7390853, de volgende stukken gevoegd:

- M.e.r. aanmeldnotitie Rotterdam World Gateway, IF Technology, kenmerk 70174/TvH/20220715, d.d. 15 juli 2022
- Effectenstudie t.b.v. wijziging open bodemenergiesysteem Rotterdam World Gateway, IF Technology, kenmerk 70174/TvH/20221109, d.d. 9 november 2022

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht is toegepast op deze beschikking.

Omdat de vergunning al twee keer gewijzigd is, en om de voorschriften zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de actuele wetgeving en werkwijze, is er ambtshalve besloten om de voorschriften en bijlagen uit de watervergunning van 19 september 2011, kenmerk PZH-2011-304329360, en uit de wijzigingen op 30 december 2013 kenmerk ODH-2013-00011223 en op 23 februari 2015, kenmerk ODH-2015-00016474, in zijn geheel te laten vervallen en te vervangen door de voorschriften 1 t/m 33, uitwerkingen 1, 2, 3 en 4, en dictum III, IV en V, zoals opgenomen in deze beschikking. Op deze wijze zijn alle voorwaarden en na te leven voorschriften opgenomen in één besluit. Dit zorgt voor duidelijkheid voor alle betrokkenen.

Adviezen

Bij deze procedure hebben wij betrokken:

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam;
- Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Hollandse Delta.

Van de gemeente Rotterdam hebben we geen reactie ontvangen.

Op 15 december 2022 hebben we van Waterschap Hollandse Delta per e-mail een reactie ontvangen (onze kenmerk ODH548885). Het Waterschap schrijft dat de aanvrager een meldingsplicht heeft bij het lozen van grondwater op oppervlaktewater.

Onze reactie

Het lozen van grondwater op oppervlaktewater maakt geen onderdeel van deze vergunning. Het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om het lozen van grondwater op oppervlaktewater tijdig te melden bij de relevante bevoegd gezag. Door het opnemen van het advies van Waterschap Hollandse Delta en onze reactie is vergunninghoudster gewezen op deze verplichting.

M.e.r. beoordeling

M.e.r.- (beoordelings)plicht (onder drempelwaarden D-lijst)

De aangevraagde activiteit valt onder onderdeel D van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage. Op 11 november 2022 heeft de aanvrager een aanmeldingsnotitie ingediend om te laten beoordelen of er een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben wij de aanmeldingsnotitie beoordeeld en besloten dat geen milieueffectrapport hoeft te worden gemaakt. Het betreft het besluit van 23 december 2022 met kenmerk ODH522415.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Op grond van artikel 6.4 van de Waterwet zijn wij bevoegd gezag om op deze aanvraag te beslissen. Bij de besluitvorming naar aanleiding van vergunningaanvragen krachtens de Waterwet dient volgens artikel 6.21 Waterwet rekening te worden gehouden met de doelstellingen in artikel 2.1 van de Waterwet. Op 26 juni 2018 is de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 vastgesteld. Deze regel is op 11 juli 2018 gepubliceerd en in werking getreden en wordt gehanteerd bij de afweging van de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen in het kader van de vergunningverlening.

Beoordeling

Om negatieve effecten van grondwateronttrekkingen en -retourneringen op het bodemsysteem, op grondgebruikfuncties of op andere onttrekkingen en ingrepen in de ondergrond te voorkomen, worden er voorwaarden gesteld aan grondwateronttrekkingen en -retourneringen die vergunningplichtig zijn in het kader van de Waterwet.

In ieder geval noemt de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 voor een grondwateronttrekking en -retournering de volgende voorwaarden:

- de vergunningaanvrager moet inzicht verschaffen in de verwachte effecten (op strategisch zoet grondwatervoorraden, zoet/brak en brak/zout grensvlakken, maaiveld en maaiveldfuncties, andere systemen die gebruik maken van bodem grondwater en bodemverontreinigingen) van de grondwateronttrekking op het grondwatersysteem. Indien sprake is van negatieve effecten (ter beoordeling van de provincie) dient aangegeven te worden welke maatregelen getroffen zullen worden om de negatieve effecten te voorkomen of te compenseren;
- bodemenergiesystemen in milieubeschermingsgebieden voor grondwater worden niet vergund.
- bodemenergiesystemen waarvan de filterstelling zich bevindt in een watervoerend pakket waarin zich het zoet/brak grensvlak bevindt worden niet vergund;
- er wordt geen onttrekkingsvergunning verleend als uit berekeningen blijkt dat het grensvlak tussen zoet en brak grondwater binnen 20 jaar vanuit een onderliggende scheidende laag het watervoerende pakket in wordt getrokken (zoute kwel);
- er wordt geen vergunning verleend voor een grondwateronttrekkingssysteem dat bestaat uit bronnen in twee verschillende watervoerende pakketten waarbij het grondwater uit deze pakketten wordt gemengd;
- thermische energiesystemen moeten gesloten zijn, zodat er via het systeem geen verontreinigingen in de bodem kunnen komen;
- een warmteoverschot is niet toegestaan;
- er wordt niet meer koudeoverschot toegestaan dan nodig. Uit de aanvraag dient te blijken dat het aangevraagde koudeoverschot reëel is;
- de temperatuur van het te infiltreren water mag in pieken maximaal 30 °C bedragen, mits de gemiddelde temperatuur van het te infiltreren water 25 °C of lager bedraagt;
- om interactie met functies in het eerste watervoerende pakket te voorkomen, moeten open bodemenergiesystemen in stedelijk en glastuinbouwgebied uitwijken naar een dieper gelegen watervoerend pakket;
- negatieve interferentie, waardoor rendementsverliezen zullen optreden bij andere systemen, dient zoveel mogelijk voorkomen te worden;
- bij een vergunningaanvraag dient informatie gevoegd te zijn waaruit blijkt dat er overeenstemming is met de projectontwikkelaar/eigenaar van een bouwproject waarop de aangevraagde activiteit betrekking heeft.

Beschrijving project en te verwachten effecten

Het bodemenergiesysteem, waarvoor de eerder genoemde wijzigingen zijn beoogd, betreft ook in de gewijzigde situatie een systeem met één doublet, en blijft gelegen in stedelijk gebied. Ook de nieuwe bronlocaties zijn niet gelegen in een milieubeschermingsgebied voor grondwater. Het grondwatercircuit (putten en transportleidingen) wordt nog steeds luchtdicht en onder een overdruk ten opzichte van de atmosfeer gehouden, waardoor het grondwater niet in contact komt met de lucht of met het oppervlaktewater. Beleidsmatig gezien zijn er wat dat betreft geen bezwaren tegen het toestaan van de beoogde wijzigingen.

Kenmerken van het project

Rotterdam World Gateway, gelegen op de Tweede Maasvlakte in Rotterdam, beschikt sinds 2014 over een open bodemenergiesysteem voor duurzame koeling en verwarming. In 2019 is de warme bron opgebarsten als gevolg van een verstopping. De nog intacte koude bron is buiten gebruik genomen en in 2022 is een nieuw doublet gerealiseerd. De locaties van de nieuwe bronnen wijken af van de bestaande vergunning en de filters zijn op grotere diepte geplaatst dan bij de oude bronnen. De locatie van de nieuwe bronnen, de filterstelling en de resultaten van de pompproeven zijn in de bijlagen van de effectenstudie opgenomen.

Het project betreft een open bodemenergiesysteem dat ondergronds bestaat uit één koude en één warme bron met filters in het derde watervoerende pakket. De effectieve filterlengte bedraagt 26 m voor de warme bron in het traject van NAP -113 m tot -190 m en 23 m voor de koude bron in het traject van NAP -145 m tot -168 m.

In de winterperiode wordt maximaal 120.000 m³ grondwater onttrokken aan de warme bron en, na afkoeling tot ongeveer 8,5 °C, geïnfiltrerd in de koude bron. In de zomerperiode wordt eveneens maximaal 73.000 m³ grondwater onttrokken aan de koude bron, en na opwarming tot gemiddeld 14 °C, in de warme bron geïnfiltrerd. De maximale infiltratietemperatuur bedraagt 25 °C. De minimale infiltratietemperatuur bedraagt 5 °C. Het maximale debiet bedraagt zowel in de zomer als in de winter 35 m³/h.

Productie van afvalstoffen

De nieuwe bronnen zijn al gerealiseerd. Na de realisatie zijn de bronnen ontwikkeld. Tijdens dit proces is in totaal voor beide bronnen 2.150 m³ grondwater (ontwikkelwater) onttrokken en geloosd op het oppervlaktewater (met toestemming van de beheerder: Rijkswaterstaat). Voor de functionering van bronnen worden mogelijk aanvullende ontwikkelacties ondernomen. Voor het volledig ontwikkelen van de bronnen wordt in totaal maximaal 5.000 m³ grondwater onttrokken en geloosd op het oppervlaktewater van de haven.

Spuihoeveelheid

In verband met preventief onderhoud van de bronnen worden deze een aantal keer per jaar gespuid. Bij deze actie wordt uit de bronnen enige tijd grondwater onttrokken met het maximale debiet. Per jaar wordt niet meer dan 280 m³ grondwater gespuid. Het grondwater wordt via een permanente spuileiding geloosd op het hemelwaterrioolstelsel, wat uit komt op het zoute oppervlaktewater van de haven.

Kenmerken van het potentiële effect

Grondwaterstands- en stijghoogteveranderingen

Er is een verwaarloosbare grondwaterstandverandering en stijghoogteverandering in het eerste watervoerende pakket (<0,01 m) ter plaatse van de bronnen als gevolg van de werking van het systeem. De berekende maximale stijghoogteverandering in het tweede watervoerend pakket is 0,02 m. De berekende maximale stijghoogteverandering in het derde watervoerend pakket (het opslagpakket) is 4,52 m bij de bronnen. Het berekende hydrologisch invloedsgebied reikt tot maximaal 440 m vanaf de bronnen in het derde watervoerend pakket.

Binnen het hydrologische invloedsgebied zijn geen andere grondwatergebruikers en overige belanghebbenden bekend.

Het berekende hydrothermische invloedsgebied reikt na 20 jaar energieopslag tot maximaal 120 m van de koude bron en 40 m van de warme bron. Binnen het hydrothermische invloedsgebied zijn geen andere grondwatergebruikers en overige belanghebbenden bekend.

Zettingen

De maximaal berekende cumulatieve eindzetting die kan optreden is 18 mm. Schade aan gebouwen, funderingen, wegen of constructies wordt niet verwacht.

Effect op archeologische en aardkundige waarden.

De berekende maximale grondwaterstandverandering is kleiner dan 0,01 m. Dit is dermate gering dat geen sprake is van nadelige beïnvloeding van natuurwaarden, openbaar groen en eventueel aanwezige cultuurhistorische en archeologische waarden. Het open bodemenergiesysteem ligt niet in een aardkundig waardevol gebied.

Actualisatie vergunningvoorschriften

Omdat de vergunning al twee keer gewijzigd is, en om de voorschriften zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de actuele wetgeving en werkwijze, is er ambtshalve besloten om de voorschriften en bijlagen uit de watervergunning van 19 september 2011, kenmerk PZH-2011-304329360, en uit de wijzigingen op 30 december 2013 kenmerk ODH-2013-00011223 en op 23 februari 2015, kenmerk ODH-2015-00016474, in zijn geheel te laten vervallen en te vervangen door de voorschriften 1 t/m 33, uitwerkingen 1, 2, 3 en 4, en dictum III, IV en V, zoals opgenomen in deze beschikking. Op deze wijze zijn alle voorwaarden en na te leven voorschriften opgenomen in één besluit. Dit zorgt voor duidelijkheid voor alle betrokkenen.

Conclusie

De vergunningaanvrager heeft middels de aanvraag, inclusief bijlagen voldoende inzicht verschaft in de verwachte effecten door toedoen van het beoogde wijzigingen aan het bodemenergiesysteem. Uit de aanvraag is gebleken dat de grondwateronttrekking en -retournering naar verwachting niet zullen leiden tot onaanvaardbare negatieve effecten op omgevingsbelangen.

Op grond van de aanvraag, inclusief bijlagen, komen wij tot de conclusie dat de wijzigingen aan de grondwateronttrekking en -retournering niet in strijd zijn met het provinciaal beleid, alsmede de doelstelling zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet. Wij zien dan ook geen bezwaren tegen het verlenen van de aangevraagde vergunning.

Bij het besluit om de oude voorschriften te laten vervallen en vervangen door de voorschriften en uitwerkingen zoals opgenomen in deze beschikking is rekening gehouden met de actualiteit, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

BEGRIPPENLIJST

In dit besluit wordt verstaan onder:

Bevoegd gezag:	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl .
Bodemzijdig deel bodemenergiesysteem:	Het geheel van de grondwateronttrekkings- en infiltratieputten, het bijbehorend leidingwerk in de bodem en in het pand tot aan de warmtewisselaar, de grondwaterpomp(en), spoelwatervoorziening en de bijbehorende meet- en regeltechniek.
Bron/put:	Een buis met een geperforeerd deel die in de bodem wordt gebracht om grondwater te onttrekken of een vloeistof in de bodem te brengen. Onder een put wordt veelal verstaan het boorgat met de bron, peilbuizen, filtergrind, kleistoppen, aanvulgrond, pomp, leidingen en afwerking bovengronds.
Calamiteit:	Een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis (betrekking hebbende op de onttrekkingsinstallatie dan wel de infiltratie-installatie) of dreiging daarvan, waarbij er sprake is van dermate grote schade aan het milieu, dat direct en professioneel ingrijpen noodzakelijk is.
Cluster van bronnen:	een cluster bronnen bestaat alleen uit koude bronnen of alleen warme bronnen, welke zo dicht bij elkaar staan dat ze één thermische bel vormen.
Filter:	Het geperforeerde deel van een onttrekkings- of injectiebron of van een peilbuis waardoor het water de bron of peilbuis in of uit kan stromen.
Gebouwszijdig deel bodemenergiesysteem:	Het geheel van de warmte- en koude-afgiftebronnen in het gebouw, het bijbehorende leidingwerk in het gebouw tot en met de warmtewisselaar, de bijbehorende circulatiepompen en de bijbehorende meet- en regeltechniek.
Inrichting:	Een inrichting of werk, bestemd tot het onttrekken en/of injecteren van grondwater.
NAP:	Normaal Amsterdams Peil
Peilbuis:	Een buis met een geperforeerd deel die in de bodem wordt geplaatst om de grondwaterstand of stijghoogte te meten, de bodemtemperatuur te meten of grondwatermonsters te nemen.
Waarnemingsput:	Een boorgat, niet zijnde een boorgat ten behoeve van een bron/put, waarin één of meerdere peilbuizen zijn geplaatst. Met behulp van deze peilbuizen kunnen stijghoogten, grondwaterstanden en grondwatertemperatuur gemeten worden. Tevens kunnen uit de peilbuizen grondwatermonsters genomen worden.
Weerstandbiedende laag:	Dit is een bodemlaag, veelal bestaande uit klei en/of veen, waar het grondwater niet goed doorheen kan stromen.

OVERIGE TOELICHTINGEN

Aandachtspunten

Wij zijn bevoegd de wijzigingsvergunning in te trekken indien:

- de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken, dat op de vergunningaanvraag een andere beslissing zou zijn genomen indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- daarvan gedurende drie achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt;
- aan het onttrokken en geretourneerde water een andere bestemming wordt gegeven dan in de vergunning staat vermeld;
- de aan de vergunning verbonden voorschriften niet in acht worden genomen;
- blijkt uit omstandigheden of feiten, dat in verband met de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen de grondwateronttrekking en -retournering in haar geheel dan wel gedeeltelijk niet langer toelaatbaar wordt geacht.

De rechtsopvolger van de vergunninghouder doet binnen vier weken nadat de vergunning voor hem is gaan gelden daarvan mededeling aan het bevoegd gezag.

Door het verlenen van de vergunning wordt niet vooruitgelopen op enig andere, door het provinciaal bestuur krachtens de wet of een provinciale verordening dan wel krachtens eigendomsrecht van de provincie over deze aangelegenheid eventueel te nemen beslissing.

Wettelijke regeling ten aanzien van ongewone voorvallen

Indien zich ten gevolge van de onttrekking een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het watersysteem, waaronder de chemische kwaliteit van grondwaterlichamen, zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft de houder van de inrichting onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om de gevolgen van het ongewone voorval te voorkomen of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

De houder van de inrichting waarbij zich een ongewoon voorval als bedoeld in de Wet bodembescherming (Wbb) voordoet of heeft voorgedaan, meldt dat voorval zo spoedig mogelijk aan het bevoegd gezag Wbb. De houder van de inrichting verstrekt het bevoegd gezag Wbb tevens, zodra zij bekend zijn, de gegevens met betrekking tot:

- de omvang en de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
- de maatregelen die genomen zijn of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Uitwerking 1

BEREKENING AAN DE BODEM TOEGEVOEGDE WARMTE EN KOUDE

De hoeveelheden van aan de bodem toegevoegde warmte en koude worden per maand als volgt berekend:

$$\Sigma E_{vb} = \frac{\Sigma(T_{in} - T_{uit}) * V * \rho * C_p}{3,6 * 10^9} \quad (\text{MWh})$$

$$\Sigma E_{kb} = \frac{\Sigma(T_{uit} - T_{in}) * V * \rho * C_p}{3,6 * 10^9} \quad (\text{MWh})$$

Hierin is:

E_{vb} : De hoeveelheid koude die aan de bodem is toegevoegd tijdens verwarmingsbedrijf in MWh.

E_{kb} : De hoeveelheid warmte die aan de bodem is toegevoegd tijdens koelbedrijf in MWh.

T_{in} : De temperatuur van het onttrokken grondwater voor het passeren van de warmtewisselaar in °C.

T_{uit} : De temperatuur van het in de bodem terug te brengen grondwater na het passeren van de warmtewisselaar in °C.

V : Het verpompte volume grondwater (in m³) in de tijdspanne van de huidige momentane meting tot aan de voorafgaande momentane meting. Dit volume wordt berekend als: het debiet tijdens de huidige momentane meting (in m³ per uur) maal de lengte van de periode van de huidige momentane meting tot aan de voorafgaande momentane meting (in uur).

ρ : De dichtheid van de circulatievloeistof in kg/m³.

C_p : De warmtecapaciteit van het grondwater in J/kg*°C.

Deze berekeningen worden gebaseerd op momentane metingen met een frequentie van minimaal één maal per 15 minuten van de temperatuur van het grondwater voor en na het passeren van de warmtewisselaar en het verpompte debiet daarvan.

Uitwerking 2

BEREKENING KOUDE- EN WARMTE-OVERSCHOT

Wijze van berekening in het geval van een koude-overschot:

$$KO = \frac{\sum E_{vb}}{\sum E_{kb}} \times 100\%$$

Wijze van berekening in het geval van een warmte-overschot:

$$WO = \frac{\sum E_{kb}}{\sum E_{vb}} \times 100\%$$

Hierin is:

KO: koude-overschot in %

WO: warmte-overschot in %

E_{vb} : de hoeveelheid koude die aan de bodem is toegevoegd tijdens verwarmingsbedrijf van de datum van ingebruikneming door het systeem, in MWh, zoals gedefinieerd in “BEREKENING AAN DE BODEM TOEGEVOEGDE WARMTE EN KOUDE”.

E_{kb} : de hoeveelheid warmte die aan de bodem is toegevoegd tijdens koelbedrijf van de datum van ingebruikneming door het systeem, in MWh, zoals gedefinieerd in “BEREKENING AAN DE BODEM TOEGEVOEGDE WARMTE EN KOUDE”.

Uitwerking 3

BEREKENING PRODUCTIVITEIT

De productiviteit van een open bodemenergiesysteem over een kalenderjaar wordt als volgt berekend:

$$P = \frac{E_{vb} + E_{kb}}{Q} \quad (\text{MWh} / \text{m}^3)$$

Hierin is:

P: de productiviteit over het kalenderjaar.

E_{vb} : de totale hoeveelheid koude die aan de bodem is toegevoegd tijdens verwarmingsbedrijf in MWh over het kalenderjaar.

E_{kb} : de totale hoeveelheid warmte die aan de bodem is toegevoegd tijdens koelbedrijf in MWh over het kalenderjaar.

Q: het totale volume aan grondwater dat door het systeem gedurende het kalenderjaar in de bodem is teruggebracht.

Uitwerking 4

MONITORINGSPARAMETERS GRONDWATERKWALITEIT

Parameters analyse zoet en licht brak grondwater ($Cl < 1.000 \text{ mg/l}$)

Parameter	Methode	Eenheid
<i>Algemene parameters</i>		
Elektrisch geleidingsvermogen (EC)	Veldmeting - BRL SIKB 2000 of AS SIKB 2000	mS/m
Watertemperatuur	Veldmeting	°C
Zuurstof	Veldmeting	mg/l
Zuurgraad	Veldmeting - BRL SIKB 2000 of AS SIKB 2000 Laboratoriumanalyse - AS SIKB 3000	pH
<i>Anorganische parameters</i>		
Ammonium (NH_4^+)	-	mg/l
Chloride (Cl^-)	AS SIKB 3000	mg/l
Nitraat (als NO_3^-)	AS SIKB 3000	mg/l
Sulfaat (SO_4^-)	AS SIKB 3000	mg/l
Totaal fosfaat (PO_4^-)	AS SIKB 3000	mg/l
Bicarbonaat (HCO_3^-)	-	mg/l
Calcium (Ca^{2+})	-	µg/l
Natrium (Na^+)	-	µg/l
Kalium (K^+)	-	µg/l
Magnesium (Mg^{2+})	-	µg/l
IJzer (Fe^{2+})	-	µg/l
Mangaan (Mn^{2+})	-	µg/l
<i>Organische parameters</i>		
Dissolved organic carbon (DOC)	-	µg/l

Parameters analyse brak en zout grondwater ($Cl \geq 1.000 \text{ mg/l}$)

Parameter	Methode	Eenheid
<i>Algemene parameters</i>		
Elektrisch geleidingsvermogen (EC)	Veldmeting - BRL SIKB 2000 of AS SIKB 2000	mS/m
Watertemperatuur	Veldmeting	°C
<i>Anorganische parameters</i>		
Chloride (Cl^-)	AS SIKB 3000	mg/l